

KF § 123

KS KF/2017:341

Beslut gällande bildande av naturreservatet "Augustenborg" i Lomma kommun

Ärendebeskrivning

Augustenborg är ett litet skogsområde nordväst om Borgeby. I Översiktsplan 2010 anges det att området bör skyddas. Området är utpekad som lämpligt för naturreservatsbildning i Lomma kommuns åtgärdsprogram för naturreservatsbildning (antaget av kommunstyrelsen 2014, KS/KF 2013:367.410) och i naturmiljöprogram för Lomma kommun 2018-2025 (KS/KF 2015:133.420) anges att Augustenborg är ett särskilt värdefullt naturområde, att området ska skyddas och att naturreservatsbildningar ska ske enligt naturreservatsplanen. I utställningsförslaget av Översiktsplan 2020 är området utpekad för nytt naturreservat och området inkluderas i ställningstagande om att pågående reservatsbildningar ska fullföljas. Området är enligt beslut i kommunfullmäktige 2020-02-13 belagt med interimistiskt förbud under perioden 2020-02-14 till 2023-02-14 inför reservatsbildningen. Länsstyrelsen i Skåne beslutade 2017 om så kallat LONA-bidrag på 230 000 kr för reservatsbildningen.

Vid planledningsgruppen möte 2020-06-03 togs beslutet att skicka handlingarna på internremiss till kommunens nämnder och på externt samråd med berörda myndigheter, externremiss till sakägare samt delgivande till övriga nyttjandeorganisationer och berörda parter. Handlingarna som sedermera har varit på internremiss (2020-06-18 till 2020-10-07) och externt samråd (2020-06-11 till 2020-08-31) är reviderade enligt samrådsredogörelsen. Ansökan om bidrag till markåtkomst för det planerade reservatet skickades 2020-04-29 till länsstyrelsen. Positivt förhandsbesked inkom från Naturvårdsverket 2021-02-24, med giltighetstid till och med 2021-12-31. Förhandlingar om markåtkomsten pågår med berörd markägare.

Planeringsavdelningen redogör i skrivelse 2021-09-06 för ärendet.

Ärendet har behandlats av kommunstyrelsen 2021-10-06, § 128.

Beslutsunderlag

- Protokoll från kommunstyrelsen 2021-10-06 § 128
- Skrivelse 2021-09-06 från planeringsavdelningen
- Beslut och föreskrifter för Naturreservat Augustenborg
- Skötselplan för naturreservat Augustenborg
- Gränsdragning av naturreservat Augustenborg
- Samrådsredogörelse för naturreservatsbildning Augustenborg

Kommunfullmäktiges handläggning

Vid kommunfullmäktiges sammanträde lämnar kommunstyrelsens vice ordförande Jerry Ahlström (M) en redogörelse.

Överläggning

Jerry Ahlström (M) yrkar att kommunfullmäktige ska besluta i enlighet med kommunstyrelsens förslag i ärendet.

Beslut:

- Kommunfullmäktige beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på karta i "Förslag på beslut och föreskrifter för naturreservatet Augustenborg" som naturreservat och att naturreservatet inrättas i enlighet med förslaget. För att trygga syftet med reservatet ska de föreskrifter gälla som anges i förslaget.
- Kommunfullmäktige beslutar att fastställa skötselplanen för naturreservatet Augustenborg.
- Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen bemyndigas att framgent revidera skötselplanen om det behövs för att syftet med områdets skydd ska upprätthållas.
- Kommunfullmäktige beslutar att medelstillelningen för ökade driftskostnader på grund av bildandet av naturreservatet Augustenborg ska beaktas i kommande budgetarbete.

Beslutet expedieras till:

Planeringsavdelningen

Digitala Signaturer

Naturreservat Augustenborg, Lomma kommun

Beslut och föreskrifter

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Områdets namn	Augustenborg
Läge	SWEREF99 13 30 (EPSG 3008) X=120352, Y=6179630
Län	Skåne län
Kommun	Lomma
Församling/Distrikt (socken)	Bjärred/Borgeby
Berördas fastigheter	del av Borgeby 15:38 (3,26 ha), del av Borgeby 15:14 (0,22 ha)
Markägare	Wihlborgs Borgeby AB (3,48 ha)
Naturvårdsförvaltare	Lomma kommun
Vegetationszon	Nemorala zonen (sydsvenska lövskogsregionen)
Skyddsform	Naturreservat (Miljöbalken 7 kap. 4 §)
Gränser	Gräns markerad på karta (bilaga 2)
Areal	3,48 ha
Sakägare	Wihlborgs Borgeby AB (556675-2639) Eon
Planförfattare	Erkki Palmu, Adam Bahr och Helena Björn Planeringsavdelningen, Lomma kommun

FÖRKLARANDE AV OMRÅDET SOM NATURRESERVAT

Kommunfullmäktige förklarar med stöd av miljöbalken 7 kap. 4 § (1998:808) området som avgränsats på bifogad karta (bilaga 2) som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden inom reservatsområdet påverkas av reservatsbildandet. Naturreservatets namn skall vara "Augustenborg" och dess gränser ska märkas ut i fält. För att trygga naturreservatets syfte ska nedanstående föreskrifter gälla.

SYFTE

Syftet med naturreservatet är att skydda, vårda och utveckla värdefulla naturmiljöer. Vidare ska den biologiska mångfald som är knuten till områdets skogs- och ängsmiljöer samt småvatten bevaras och utvecklas. Syftet är också att utan äventyra biologisk mångfald tillgodose behov av områden för friluftsliv. Gynnsamt bevarandetillstånd för i området förekommande arter och livsmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv samt EU:s fågeldirektiv ska upprätthållas och nya ska kunna utvecklas.

Syftet ska uppnås genom:

- tillämpning av en väl avvägd kombination av fri utveckling och naturvårdande skötsel,
- att restaurering av befintliga natur-/vegetationstyper tillåts,
- att utveckling av nya naturmiljöer och boplatser för djur tillåts,
- att ett diskret nät av naturstigar anläggs och underhålls inom området.

SKÄL FÖR BESLUT

Områdets skogs- och ängsmarker bidrar med värdefulla livsmiljöer för svampar, växter och djur. Områdets placering mitt i jordbrukslandskapet gör att Augustenborg med sin skogliga karaktär är en särskilt viktig oas för det lokala växt och djurlivet. Området är även en del av det ekologiska sammanhanget med närliggande natur- och kompensationsområden och en del av den gröna infrastrukturen i Borgebyområdet. Prioriterade naturelement och strukturer att bevara är dammar och sumpmarksytor, sandiga ängsmiljöer, gläntor och bryn samt områdets skogliga delar som präglas av fri utveckling och inslag av död ved.

Skäl för att skydda området för friluftslivet grundar sig i Augustenborgs potential att utvecklas till ett uppskattat tätortsnära naturområde med god tillgänglighet, genom att återskapa de öppna ängsmiljöer och stråk som speciellt på senare tid genomgått omfattande igenväxning samt genom skapandet av ett diskret stignät.

Gynnsamt bevarandetillstånd för relevanta förekommande arter och livsmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv samt EU:s fågeldirektiv ska upprätthållas och nya ska kunna utvecklas. Lomma kommun kommer genom naturreservatsbildandet och genomförandet av dess skötselplan bidra till att uppfylla miljömålen "Levande skogar", "God bebyggd miljö", och "Ett rikt växt- och djurliv".

FÖRESKRIFTER

För att trygga syftet med reservatet ska de föreskrifter gälla som anges nedan med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Förutom föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det är förbjudet att:

1. uppföra ny byggnad, eller annan anläggning såsom exempelvis belysning, mast, torn, brygga eller vindkraftverk,
2. dra fram mark- eller luftledning,
3. bedriva täkt, spränga, borra, gräva, schakta, muddra, tippa, utfylla, dränera, dämna, anlägga diken, plöja, markbearbeta, utfylla, anordna upplag eller på annat sätt förstöra eller skada fasta naturföremål, markytor eller vattenmiljöer,
4. tillföra kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, gödselmedel eller jordförbättringsmedel,
5. anordna camping eller uppställningsplats för husvagn, campingbil eller liknande,
6. så, plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
7. avverka, gallra eller röja levande eller döda träd, buskar och annan vegetation, med undantag för nödvändiga åtgärder för att hålla befintliga vägar och stigar i framkomligt skick,
8. bedriva jakt,
9. uppföra vilthägn, stängsel eller hägnad,
10. utfodra däggdjur,
11. uppföra tillbyggnad till befintliga byggnader,
12. anlägga väg.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser samt uppsättning av skyltar,
2. skötsel och avverkning av buskar och träd samt klippning, slåtter, bete och bränning av markerna,
3. skapande av sandblottor,
4. bekämpning av invasiva arter,
5. veteranisering av träd och skapande av död ved,
6. utveckling och anläggning av nya och befintliga naturmiljöer för att främja områdets biologiska värden, detta kan innefatta sådd och plantering av växter, inplantering av groddjur, samt fiske,
7. uppsättning av holkar och skapande av bomiljöer till fauna,
8. anläggning, drift och underhåll av särskilda anordningar för besökande i reservatet, såsom vindskydd eller andra liknande mindre anordningar,
9. anläggning, drift och underhåll av gång- och cykelvägar, stigar, parkeringsplatser och infartsvägar,
10. uppföljning av områdets skötsel samt undersökningar och miljöövervakning av svampar, djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden,
11. miljöförbättrande åtgärder för mark och vatten, kopplat till kända eller idag okända förekomster av föroreningar inom reservatet.
12. anläggning, drift och underhåll av tekniska anordningar och ledningar,
13. rivning av byggnader,
14. skyddsjakt.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordning i övrigt i reservatet

Förutom föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. gräva, ta bort, borra, måla eller på annat sätt skada markytor, sten, vattenmiljöer eller andra naturföremål,
2. bortföra ved eller bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
3. plocka, samla in, gräva upp eller på annat sätt skada växter, med undantag för blekbalsamin¹ och andra arter som listas som en invasiv art av Lomma kommun eller av annan myndighet²,
4. plocka, samla in, gräva upp eller på annat sätt skada mossor, lavar och vedlevande svampar, med undantag för enstaka beläggsexemplar under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna och att fynden registreras i Artportalen eller motsvarande nationell databas för hotade arter,
5. medvetet störa däggdjur och fåglar,
6. fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod³ med efterföljande återutsättning inom naturreservatet, om det är tillåtet enligt fridlysningsbestämmelserna. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka exemplar av varje art för artbestämning, under

---

¹ *Impatiens parviflora* DC.

² Med invasiv art avses arter som kan utrota någon av landets egna arter eller bestånd, förändra ett helt ekosystem, vara bärare av nya sjukdomar som angriper inhemska arter, blanda sig med lokala bestånd, utkonkurrera hotade arter för resurser och livsutrymme eller hybridisera med landets egna arter. Tysklönn (sykomorlönn) anses inte vara en invasiv art.

³ Med selektiv metod menas handplockning, håvning, sällning eller annan teknik där de djur som inte ska studeras närmare direkt återutsätts och ingreppen i deras livsmiljö blir försumbara eller kan återställas omedelbart. Fällor är inte att betrakta som selektiva, oavsett utformning.

förutsättning att fynden registreras i Artportalen eller motsvarande nationell databas för hotade arter,

7. så, plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
8. medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, ljusanordning, göra inskrift eller dylikt, annat än på anvisad plats om sådan finns,
10. på ett störande sätt använda eller framföra fordon eller maskiner,
11. framföra motordrivet fordon, med undantag för hjälpmedelsfordon som krävs för att överkomma funktionsnedsättning,
12. framföra fjärrmanövrerade obemannade luftfartyg såsom modellflygplan eller drönare på en höjd understigande 120 meter över marknivå,
13. göra upp öppen eld,
14. tippa avfall som trädgårdsavfall, kompostmaterial, sten, skräp eller dylikt i området,
15. ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande,
16. utan kommunens tillstånd anordna tävlingar eller andra evenemang,
17. cykla annat än på anvisad plats om sådan finns,
18. rida annat än på anvisad plats om sådan finns.

Undantag från reservatsföreskrifter

Föreskrifterna under A. och C. utgör inte hinder för nedanstående åtgärder om de utförs i enlighet med vad som framgår av föreskrifterna under B., om åtgärderna utförs av eller i skriftligt samråd med naturvårdsansvarig på Lomma kommun:

- åtgärder i samband med uppföljning, miljöövervakning, skötsel och utveckling av området i enlighet med naturreservatets syfte,
- åtgärder i samband med drift och underhåll av ledningar, trafikanordningar och anläggningar,
- installation och skötsel av byggnader, anläggningar och ledningar i enlighet med naturreservatets syften,
- åtgärder som är miljöförbättrande för mark och vatten, kopplat till kända eller idag okända förekomster av föroreningar inom reservatet. Sådana åtgärder ska göras med största hänsyn till reservatets syften,

Föreskrifterna under A och C utgör till och med 2022 ej heller hinder för utfodring av däggdjur om det tillåts enligt arrendeavtal innan reservatsbildningen.

Kommunen får, i enlighet med 7 kap. 7 § miljöbalken, i särskilda fall medge dispens från meddelade föreskrifter. Dispens söks hos den myndighet i kommunen som hanterar ärenden inom miljöbalken. Åtgärder och arbeten inom området ska ske i samråd med naturvårdsansvarig på Lomma Kommun.

UPPLYSNINGAR

Inom området gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser enligt jaktlagen (1987:259), miljöbalken (1998:808) och artskyddsförordningen (2007:845),
- Bestämmelser om skydd för fornlämningar enligt Kulturmiljölagen (1988:950),
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594),
- Förbud mot nedskräpning enligt miljöbalken (1998:808),
- Riksintresse högexploaterad kust,
- Lokala planer och program, exempelvis detaljplaner, naturmiljöprogram och översiktsplan för Lomma kommun.

SKÖTSELPLAN OCH FÖRVALTNING AV NATURRESERVATET

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. I samband med bildandet av naturreservatet har Lomma kommun sammanställt en skötselplan. Skötselplanen för naturreservatet *Augustenborg* fastställs av Lomma kommun i ett särskilt beslut denna dag.

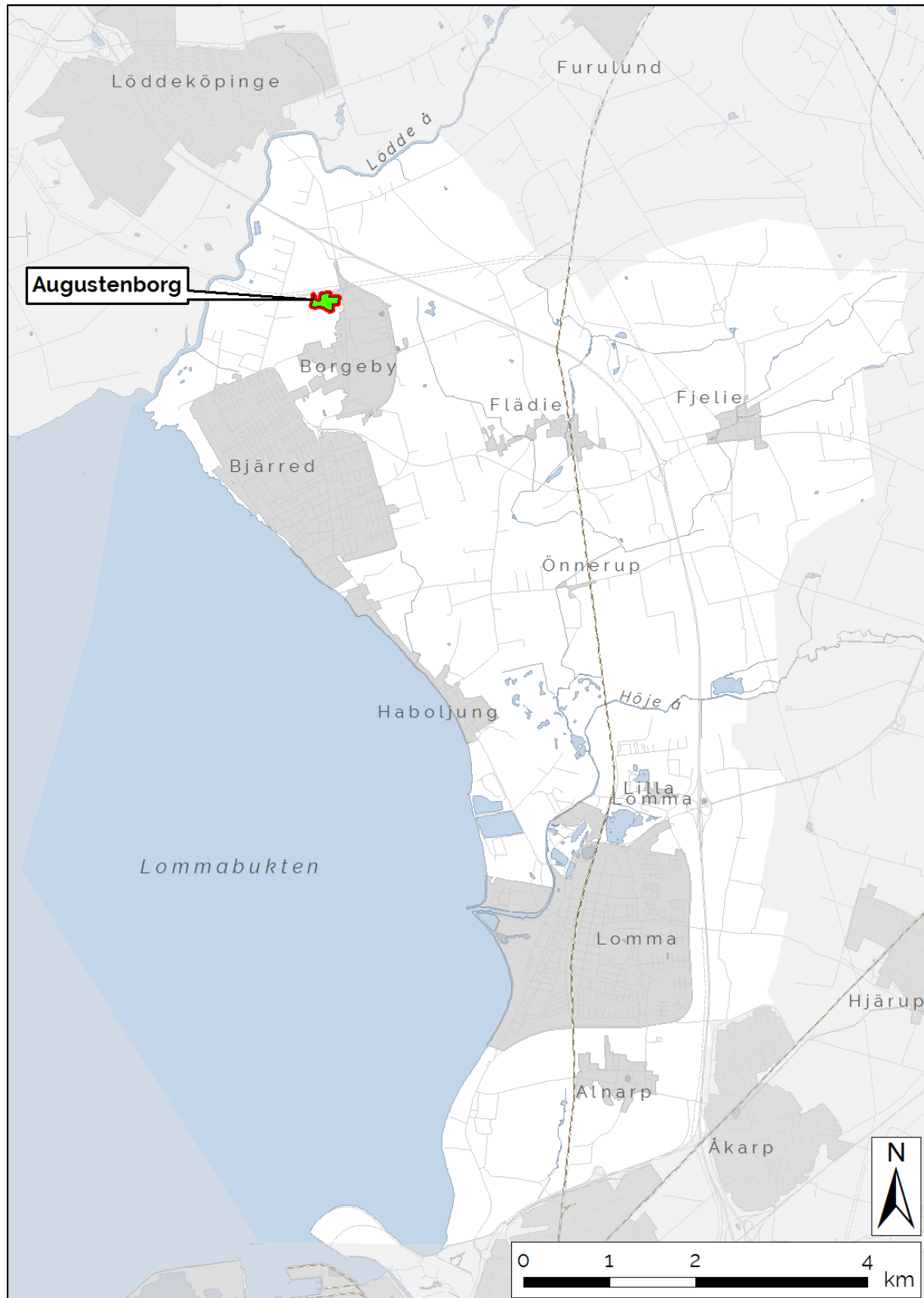
Förvaltning

Lomma kommun är förvaltare av naturreservatet.

BILAGOR

BILAGA 1.	ÖVERSIKTSKARTA - PLACERING INOM LOMMA KOMMUN
BILAGA 2.	AVGRÄNSNING - NATURRESERVAT AUGUSTENBORG
BILAGA 3.	HUR MAN ÖVERKLARAR

BILAGA 1. ÖVERSIKTSKARTA – PLACERING INOM LOMMA KOMMUN

BILAGA 2. AVGRÄNSNING – NATURRESERVAT AUGUSTENBORG

BILAGA 3. HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om ni vill överklaga Lomma kommuns beslut ska ni **skriva till** Länsstyrelsen i Skåne län, Rättsenheten, 205 15 Malmö. **Överklagandet ska dock skickas till Lomma kommun, 234 81 Lomma.**

Av överklagandet ska det framgå vilket beslut ni överklagar, ange diarienummer, och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras.

Skrivelsen ska undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning bör ni skicka med detta.

Lomma kommun måste ha ert överklagande senast 29 december 2021 annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni kontakta Lomma kommun, 040-641 10 00 eller Länsstyrelsen i Skåne län 010-224 10 00.

Naturreservat Augustenborg

SKÖTSELPLAN

2020-08-18

Innehåll

1	Syfte.....	2
2	Beskrivning	2
2.1	GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER.....	2
2.2	HISTORIK	3
2.3	NUVARANDE MARKANVÄNDNING	4
2.4	GEOLOGI & HYDROLOGI.....	5
2.5	BIOLOGI	5
2.6	REKREATION	7
3	Bevarandevärden och potential	8
3.1	BIOLOGI	8
3.2	REKREATION	9
3.3	KULTURHISTORIA	10
4	Mål och skötselåtgärder	11
4.1	SKÖTSELOMRÅDE 1A-C, SKOG OCH TRÄD	11
4.2	SKÖTSELOMRÅDE 2, ÄNG OCH BETESMARK.....	14
4.3	SKÖTSELOMRÅDE 3, SMÅVATTEN	16
5	Anläggningar och allmän skötsel.....	17
5.1	INFORMATIONSPLOTS, SKYLtar OCH MATERIAL	17
5.2	VÄGVISNING, TILLGÄNGLIGHET OCH PARKERING	17
5.3	BÄNKAR, BORD, SÖPKÄRL OCH GRILLPLATSER	17
5.4	NATURSTIGAR	17
5.5	HOLKAR FÖR FÅGLAR OCH ANNAN FAUNA.....	17
5.6	FAUNA- OCH FUNGADEPÅER.....	17
5.7	ÅTERPLANTERING, IGENVÄXNING OCH INVASIVA ARTER.....	18
5.8	LEDNINGAR.....	18
6	Dokumentation och uppföljning	19
6.1	SAMMANSTÄLLNING AV UPPFÖLJNINGSAKTIVITER.....	19
7	Prioritering och ansvarsfördelning av åtgärder	20
7.1	SAMMANFATTNING AV PLANERADE ÅTGÄRDER.....	20
8	Bilagor.....	21
9	Källor	21
10	Bilaga 1.....	22
10.1	SAMMANHANG, NATURSKYDD	22

1 Syfte

Syftet med naturreservatet är att skydda, vårda och utveckla värdefulla naturmiljöer. Vidare ska den biologiska mångfald som är knuten till områdets skogs- och ängsmiljöer samt småvatten bevaras och utvecklas. Syftet är också att utan äventyra biologisk mångfald tillgodose behov av områden för friluftsliv. Gynnsamt bevarandetillstånd för i området förekommande arter och livsmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv samt EU:s fågeldirektiv ska upprätthållas och nya ska kunna utvecklas.

Syftet ska uppnås genom:

- tillämpning av en väl avvägd kombination av fri utveckling och naturvårdande skötsel,
- att restaurering av befintliga natur-/vegetationstyper tillåts,
- att utveckling av nya naturmiljöer och boplatser för djur tillåts,
- att ett diskret nät av naturstigar anläggs och underhålls inom området.

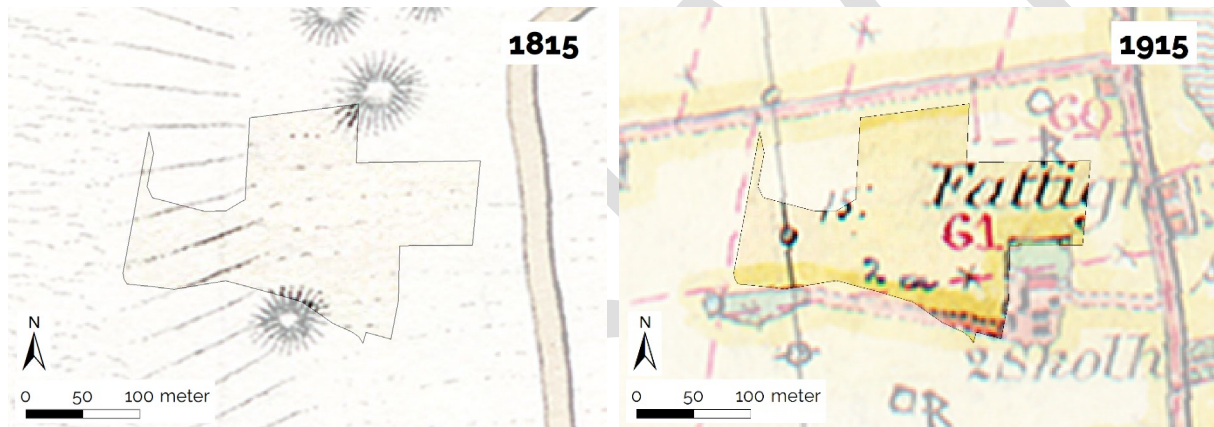
2 Beskrivning

2.1 GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER

Områdets namn	Augustenborg
Läge	SWEREF99 13 30 (EPSG 3008) X=120352, Y=6179630
Län	Skåne län
Kommun	Lomma
Församling/Distrikt (socken)	Bjärred/Borgeby
Berördas fastigheter	del av Borgeby 15:38 (3,26 ha), del av Borgeby 15:14 (0,22 ha)
Markägare	Wihlborgs Borgeby AB (3,48 ha)
Naturvårdsförvaltare	Lomma kommun
Vegetationszon	Nemorala zonen (sydsvenska lövskogsregionen)
Skyddsform	Naturreservat (Miljöbalken 7 kap. 4 §)
Gränser	Gräns markerad på karta (figur 1)
Areal	3,48 ha
Sakägare	Wihlborgs Borgeby AB (556675–2639) Eon, Skanova
Planförfattare	Erkki Palmu, Adam Bahr och Helena Björn Planeringsavdelningen, Lomma kommun

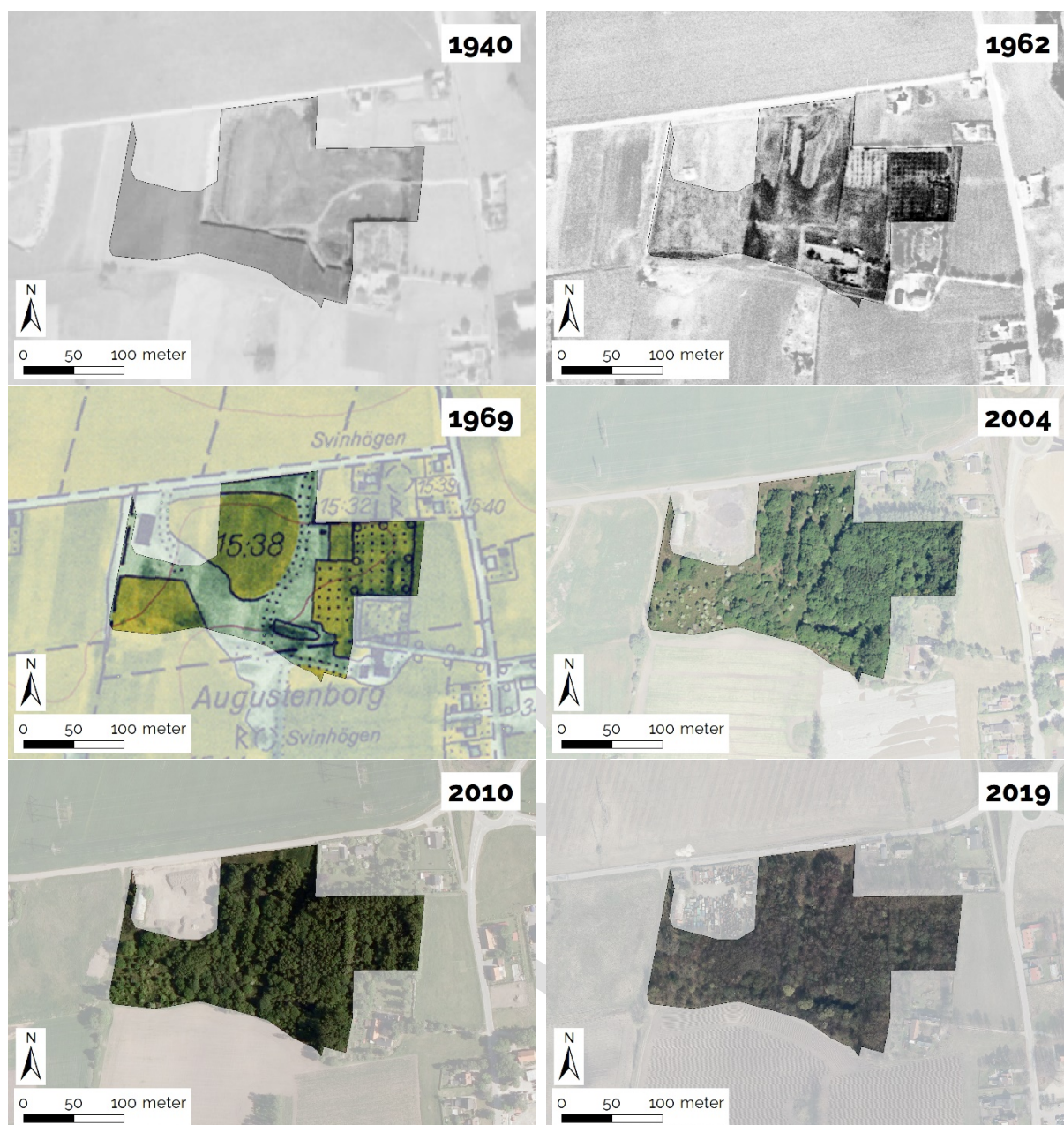
2.2 HISTORIK

Nordväst om Borgeby tätort hittar man ett område med varierad natur av skog-, busk- och ängsmark, detta område kallas Augustenborg. Den mänskliga närvaron kring detta lilla naturområde kan spåras tillbaka till stenåldern. I åkern ett hundratal meter norr och nordväst om Augustenborg har man hittat rester av stenåldersbosättningar. En så kallad flatmarksgrav har återfunnits i den nordöstra delen av Augustenborg (Karlin 1931), där man hittat bronsåldersföremål såsom lerurnor, en skål av bränd lera, en rakkniv, ett par sylar och en ornerad bronspincett. Man har även funnit bronsåldershögar strax utanför naturreservatsområdet. På den Skånska rekognoseringskartan kan man se en grupp av fyra högar som märkts som "Svinahögarne" (figur 1). Endast två av dessa högar är utmarkerade i den häradsekonomiska kartan och de två övriga har troligen utraderats av åkerbruket norr om Tegelbruksvägen. Förutom dessa högar finns inga spår av någon särskild markanvändning i början av 1800-talet. På tidigt 1900-tal fanns Borgeby ännu inte till i dagens mening, utan Augustenborg låg vid norra utkanten av Rutsborg och då användes marken troligen som åker (figur 1). På häradsekonomiska kartan 1910–1915 kan man se ett fattighus utmarkerat intill Augustenborg.

Figur 1 Den Skånska rekognoseringskartan från 1815 (vänster) och den häradsekonomiska kartan från 1915 (höger).

Man kan se tydliga tecken av täktverksamhet i flygfoto från 1940-talet. Detta är numer speciellt tydligt mot nordost, ost och sydost där området omgärdas av branta slänter av cirka två meters höjd eller något mer mot angränsande tomtmarker och gräsytor. Dammen i södra delarna har sannolikt också tillkommit i samband med täktverksamheten. Den fanns ännu inte på 1940-talet men kan börja skönjas på flygfoto från 1962 och åtminstone sänkan är utmarkerad på ekonomiska kartan 1970 (figur 2). Radplanteringar i de östra delarna kan tydligt ses ta form 1962 (figur 2). Delar av täkten har utnyttjats som fruktplantage och så sent som 1969 var östra delen av Augustenborg markerat som trädgårdsmark med anlagda trädridåer. Radplanterade träd i områdets norra centrala del och öppna stråk mellan raderna, kunde fram till början av 2000-talet skönjas i flygbilder även då trädens kronor var lövklädda (figur 2). De senaste 10–15 åren har igenväxningen gått snabbt, år 2016 var de öppna stråken näst intill omöjliga att urskönja när lövklädda trädkronor blockerar sikten.

Figur 2 Flygfoton från 1940, 1962, 2004, 2010 och 2019 samt den ekonomiska kartan från 1969.

2.3 NUVARANDE MARKANVÄNDNING

Sedan täkt- och trädgårdsverksamhet upphört har marken varit stadd i igenväxning och området utgör i dagsläget en vildvuxen refug för både djur och växter. Augustenborg bidrar med ett viktigt skogligt naturinslag i landskapsbilden i det omgivande till stora delar öppna jordbrukslandskapet i Borgebys omnejd. Området är dessutom en viktig länk i ett grönstråk ned mot Domedejla naturreservat (bilaga 1). Närliggande grönstruktur av vikt är det närliggande något mindre naturområdet som ligger knappt 150 m söder om Augustenborg och väst om Ättehögsvägen och det kompensationsområde som upptar området mellan dessa två naturområden. Det tätortsnära läget gör att området potentiellt kan bli en del av ett välanvänt rekreationsstråk, särskilt om grönstråk i anslutning till Augustenborg utvecklas. Områdets användning för friluftsliv och rekreation är för närvarande begränsad på grund av den dåliga tillgängligheten. Under sommaren är vegetationen bitvis så pass tät att den knappt är framkomlig för fotgängare. På sina håll i området har man dock

hittat diverse typer av skräp, allt från batterier och avgassystem till eternitplattor och plasttak, vilket talar för att området använts som dumpningsplats.

2.3.1 Nuvarande planer och program

Augustenborg omfattas ej av detaljplan. Lomma kommun anger i sin översiktsplan (Lomma kommun 2011) att Augustenborg bör ges skydd som kommunalt naturreservat. Augustenborg är även utpekad för naturreservatsbildning i Lomma kommuns åtgärdsplan för naturreservatsbildning (Lomma kommun 2014) och naturmiljöprogram (Lomma kommun 2018). Bildning av naturreservatet Augustenborg kommer att bidra till ett flertal miljömål som Lomma kommun har antagit i sitt naturmiljöprogram (Lomma kommun 2018). Naturreservatsbildningen bidrar positivt till miljömålen "Levande skogar", "God bebyggd miljö" samt ett "Ett rikt växt- och djurliv". Dessutom bidrar naturreservatsbildningen till att Sverige uppfyller åtaganden enligt EU:s art- och habitatdirektiv och konventionen om biologisk mångfald (CBD).

2.4 GEOLOGI & HYDROLOGI

Lomma kommun ligger inom området för sydvästra Skånes sedimentära berggrund, som generellt härstammar från perioderna krita (som började för ca 145 miljoner år sedan) och tertiär (65 miljoner år sedan). Berggrunden i Augustenborg består av kalksten, sandsten och/eller mangelsten som bildades under en period från 65–35 miljoner år sedan, under epoken paleocen till eocen (Vattenatlas 2018). Berggrunden består av flera lager unga bergarter, med kalksten överst och sand- och siltsten under. De sedimentära bergarterna vittrades lätt sönder av inlandsisen vilket gav upphov till bland annat moränleran som idag bygger upp de djupare jordlagren i Lommaområdet. Jordarten i området består huvudsakligen av mellan-/grovsand från isälvsediment och i den sydvästra delen troligen även av material med postglacialt ursprung. Området omgärdas av klass 8 åkermark med ett lågt lerinnehåll, <5% eller <2,5% (Länsstyrelsen Skåne 2018).

Större delen av området är beläget 8–9 m över havet. Kantområdena längs med östra delen av Augustenborg är dock belägna på 10–12 m och centralt i Augustenborg finns en sänka belägen 7–8 m över havet. Den östra halvan omgärdas av 5–15 m breda branter med >10% lutning upp till kringliggande tomt- och jordbruksmark. I ett lite större lokalt topografiskt perspektiv så ligger området mitt emellan Löddeån västerut och något högre belägna områden, cirka 20 m över havet, norr om Flädie och Fjellie (Länsstyrelsen Skåne 2018). Grundvattnet flödar generellt i en sydvästlig riktning från Augustenborgsområdet, flödet vänder dock sedan mot nordväst mot Lödde å (Vattenatlas 2018). Förutom dammen så finns tre andra lågt belägna ytor inom området där betydande mängder vatten periodvis kan ansamlas.

2.5 BIOLOGI

Augustenborgsområdets storlek och karaktär gör att det får anses ha ett mycket högt naturvärde i ett lokalt perspektiv. Igenväxningsprocessen är påtaglig i området, särskilt i de delar som tills nyligen varit relativt öppna. Fuktighetsgraden är varierande, i mars-april kan lågt belägna ytor vara täckta med stövel djupt vatten. Naturmiljöprogram för Lomma kommun (Lomma kommun 2018) beskriver att fokus bör ligga på att skapa sandiga naturmiljöer och att därmed förbättra förutsättningar för sandlevande biologisk mångfald. Vid första nämnandet av en art i underliggande avsnitt ges en fotnot som refererar till artens eller artgruppens vetenskapliga namn.

2.5.1 Kärlväxter

Senaste kärlväxтинventeringen i Augustenborg utfördes år 2011 (Reuterskiöld 2011). Området ingick även i Skånes flora-projektet (1985-2005) och i en uppföljande inventering som skedde 2007- 2015 (Millora-projektet). De öppnare markerna karakteriseras generellt av arter som indikerar igenväxning (Påhlsson 1999). Längst i väster finns en igenväxande ängsmark, med ett tätt skikt av buskar och små

träd. Framförallt förekommer trubbhagtorn¹ med många gamla, grova exemplar och även oxel² är ett vanligt inslag. Bland annat knylhavre³ och svartkämpar⁴ är vanligt förekommande i fältskiktet. Öster om ängsmarken finns en yta med tätväxande busk- och trädskikt av yngre klibbal⁵ och enstaka äldre grövre exemplar. Fältskiktet domineras av brännässla⁶ och nejlikrot⁷. I de centrala delarna av Augustenborg övergår busk- och trädskiktet till huvudsakligen vårtbjörk⁸, sälg⁹ och enstaka pilar¹⁰. Öppnare delar har ett gräsdominerat fältskikt med bland annat rödsvingel och hundäxing och fuktigare partier domineras av exempelvis vasstarr¹¹ och älgört¹². De flesta av dessa fältskiktsarter är förknippade med svag hävd. Småborre¹³, krissla¹⁴, rödklint¹⁵ och piggstarr¹⁶ är arter som noterats inom området (Artportalen 2018) som trivs i öppna marker och därmed hotas av fortsatt igenväxning. Orkidén Skogsknipprot¹⁷ noterades i området 2011 (Artportalen 2018). Trädbeståndet i östra Augustenborg domineras av sälg, med ett relativt stort inslag av grova och/eller flerstammiga exemplar. Även vårtbjörk är vanlig i trädskiktet och en hel del grova radplanterade hästkastanjer¹⁸ och popplar¹⁹ förekommer. Buskskiktet domineras av vårtbjörk men har ett stort inslag av andra arter. Fältskiktet utgörs av främst kirska²⁰ och nejlikrot.

2.5.2 Lavar, mossor, och svampar

Det har ännu inte genomförts någon formell inventering av lavar, mossor eller svampar i Augustenborg. Iakttagelser har dock gjorts vid andra inventeringar. I norra centrala delar av Augustenborg är marken påtagligt fuktig och här finns bitvis ett bottenskikt med bland annat spjutmossa²¹ (Reuterskiöld 2011). Även i den östra halvan av området finns fläckvis rikligt med mossor i bottenskiktet. Vintern 2017/18 påträffades signalarten kantarellmussling²² på lågor i den nordöstra mer slutna halvan av björk-/sälgslogen. Även en art av gelésvamp, möjligen gullkrös²³, återfanns på nedfallna björkgrenar.

2.5.3 Ryggradslösa djur

Det har ännu inte genomförts någon inventering av ryggradslösa djur i Augustenborg. Det står dock klart att området i och med förekomsten av död ved och ängsmarkerna utgör ett värdefullt habitat för vedlevande ryggradslösa djur och pollinerande insekter såsom humlor, solitärbin och blomflugor.

2.5.4 Fågelliv

Någon formell inventering av fågellivet i Augustenborg har ej gjorts i skrivande stund. Tornfalk²⁴, sparvhök²⁵, duvor och trastar samt flera olika småfågelarter har dock noterats i området (Reuterskiöld 2011).

2.5.5 Fladdermöss

En nyligen utförd inventering (Gerell & Gerell 2018) resulterade endast i ett fåtal registreringar av de två arterna nordfladdermus²⁶ och dvärgpipistrell²⁷. Orsaken till detta är troligtvis att fladdermössens jaktmöjligheter i Augustenborg är relativt dåliga, på grund av att området idag till större delen är kraftigt igenvuxet.

2.5.6 Övriga däggdjur

I skrivande stund har det ännu inte genomförts någon formell inventering av andra däggdjursgrupper än fladdermöss i Augustenborg. Inne i skogsdungen, och på åkermarken söder om denna har dock spår av rådjur²⁸ och älg hittats (Reuterskiöld 2011). Legor som observerats i vegetationen inom området indikerar att området används som viloplats av vilt.

¹ *Crataegus monogyna* Jacq.

² *Sorbus intermedia* (Ehrh.) Pers.

³ *Arrhenatherum elatius* (L.) P. Beauv.

⁴ *Plantago lanceolata* L.

⁵ *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.

⁶ *Urtica dioica* L.

⁷ *Geum urbanum* L.

⁸ *Betula pendula* Roth

⁹ *Salix caprea* L.

¹⁰ *Salix* spp. L.

¹¹ *Carex acuta* L.

¹² *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim.

¹³ *Agrimonia eupatoria* L.

¹⁴ *Inula salicina* L.

¹⁵ *Centaurea jacea* L.

¹⁶ *Carex spicata* Huds.

¹⁷ *Epipactis helleborine* (L.)

¹⁸ *Aesculus hippocastanum* L.

¹⁹ *Populus* spp. L.

²⁰ *Aegopodium podagraria* L.

²¹ *Calliergonella cuspidata* Loeske

²² *Plicaturopsis crispa* (Pers.) D.A. Reid

²³ *Tremella mesenterica* Retz.:Fr.

²⁴ *Falco tinnunculus* L.

²⁵ *Accipiter nisus* L.

²⁶ *Eptesicus nilssonii* Keyserling & Blasius

²⁷ *Pipistrellus pygmaeus* Leach

²⁸ *Capreolus capreolus* L.

2.5.7 Groddjur

Vid en groddjursinventering 2012 (Pröjts 2012) påträffades i april vanlig padda²⁹, vanlig groda³⁰ och åkergroda³¹ och dessa tre arter bedömdes fortplanta sig på lokalen. Då noterades spel av vanlig groda och åkergroda. I juni samma år hittades endast enstaka yngel av vanlig groda genom håvning på norra sidan. Trots klart vatten och lämpliga kringliggande terrestra habitat hittades inga spår av salamandrar. Sedan groddjursinventeringen 2012 har förutsättningarna för groddjur troligtvis gått från att redan varit suboptimala till att ha försämrats ytterligare, på grund av igenväxningen. Vid inventeringen 2018 (Loman 2018) hittades endast en enda vanlig groda vid dammen och inga tecken på lek (spel, rom). Från 1992 finns uppgifter om förekomst av lökgroda³² nära området (Reuterskiöld 2011, Artportalen 2018) och arten förekommer på norra sidan av Lödde å (Artportalen 2018). Augustenborgsdammen var betydligt bättre lämpad som leklokal för groddjur innan ridån av träd till söder och väster om dammen växte till sig allt för mycket.

2.5.8 Invasiva arter

Invasiva arter är främmande arter som kan ha skadlig inverkan på inhemska naturtyper och ekosystem. Klimatförändringar kan på sikt bli problematiska ur naturvårdssynpunkt, då det kan leda till att vissa potentiellt invasiva främmande arter börjar sprida sig mer aggressivt i naturmiljöer. Tysklönnen är ett exempel på en potentiell invasiv art som kan bli till ett växande problem i framtiden om man inte arbetar aktivt och kontinuerligt med att stoppa etablering av denna art i naturmiljöer. Anledningen till att den anses vara invasiv är att den ofta successivt nästan helt tar över föryngringen i ett område och på så vis tränger undan inhemska arter. Förutom att den har en aggressiv förökning jämfört med våra inhemska lönnar så är den dessutom giftig och kan orsaka dödlig så kallad "atypisk myopati" hos hästar som förtärt dess knoppar och löv.

2.5.9 Övriga hot mot biologisk mångfald

Det största hotet mot den biologiska mångfalden i Augustenborg är exploatering och ianspråktagande av marken för byggnation eller andra permanenta förändringar av markanvändningen. Därefter utgör igenväxning ett problem för de delar av Augustenborg som tills nyligen haft en betydligt öppnare karaktär. Igenväxning och avsaknad av hävd hotar förekomsten av de arter som förknippas med de öppnare delarna.

2.6 REKREATION

Lomma kommun är liten till ytan och rekreation ska samsas med naturen om den begränsade ytan. Naturområden har historiskt sett stadigt krympt i Lomma kommun och tillgången till allemansrättslig mark är i dagsläget en bristvara i denna del av Skåne, vilket innebär att det är extra angeläget att befintliga tätortsnära naturområden såsom Augustenborg värnas. Området har stor potential som närrekreationsområde för boende i Borgeby. Avsaknaden av stignät gör dock att området i nuläget inte är lättillgängligt för normalbesökaren. Det täta buskskiktet gör delar av området svårforcerade för människor, särskilt under vår/sommar.

²⁹ *Bufo bufo* L.

³⁰ *Rana temporaria* L.

³¹ *Rana arvalis* Nilsson

³² *Pelobates fuscus* Laurenti

3 Bevarandevärden och potential

Här listas kortfattat de strukturer, funktioner och karaktärer som är viktiga för att uppnå syftet med naturreservatet. Förklarande bakgrundstexter till de olika värdena finns under kapitel 2 (Beskrivning).

3.1 BIOLOGI

- Naturreservatsbildningen säkrar ett större sammanhängande grönstråk som bland annat inkluderar ett intilliggande kompensationsområde i sydost och Ättehögs/Rutsborgs naturområde söder om detta kompensationsområde och övrig grönstruktur runt om i Borgeby
- Augustenborgs ängs- och skogsmarksbiotoper är sällsynta i omgivningen och viktiga för det lokala växt- och djurlivet (figur 2).
- De tidigare betydligt öppnare ängsmarkerna, gläntorna och stråken skulle gynnas av försiktig naturvårdsröjning och efterföljande kontinuerlig hävd i form av slåtter eller bete.
- Insekter, insektpollinerade växter samt insektivora fåglar och fladdermöss gynnas genom att ondulerade (flikiga) strukturer framhävs i brynmiljöer
- Boplatstillgången för fåglar, fladdermöss och annan fauna förbättras vid behov genom att skapa ändamålsenliga bomiljöer (exempelvis holkar).
- Dammens naturvärden, exempelvis groddjur och fladdermöss förbättras genom busk-/trädvegetation tunnas ut från söder till väster om dammen (figur 2).
- Vedlevande biologisk mångfald utvecklas genom bevarande och skapande av torrakor, högstubbar, lågor och fauna-/fungadepåer

Figur 2 Sammanvuxna träd intill dammen (övre vänster), småborre i den centrala björkskogen (höger) och en knylhavreägg i sydvästra Augustenborg.

3.2 REKREATION

- Återupptagen hävd i ängsmarker, gläntor och stråk ger förbättrad tillgänglighet.
- Anläggning av ett diskret och välplanerat stignät (figur 3 och 5) förbättrar områdets rekreationspotential ytterligare.
- Skåneledens etapp 11 går förbi i nord-sydlig riktning öster om Naturreservat Augustenborg längs med Norra Västkustvägen. Det finns möjligheter att informera om naturreservatet för de som vandrar längs skåneleden och passerar naturreservatet och potentiellt att dra en slinga igenom området.
- Information om naturreservatet bör finnas tillgängligt via skylt samt via pedagogiskt material gällande naturreservatet, dess naturtyper, biotoper och arter.

Figur 3 Det nordsydliga ängsstråket genom centrala Augustenborg med inslag av bland annat smultron (nedre vänster) och hassel (övre vänster), här med exempel på dragning av gångväg/naturstig (höger).

3.3 KULTURHISTORIA

- Återupptagen hävd i ängsmarker, gläntor och stråk ger upphov till en varierande natur-/kulturhistorisk miljö
- Det finns potential att via skyltar eller dylikt informera och påminna om områdets fornhistoria exempelvis gällande rester från flatmarksgravar från yngre bronsåldern inom området och de kringliggande förhistoriska gravhögarna "Svinahögarna".
- Augustenborg har i modern tid brukats för diverse ändamål, allt från sandtäkt till trädgårdsodling till boskapshägn, vilket lämnat intressanta spår runt om i området (figur 4).

Figur 4 Körsbärsplommonträd söder om dammen (övre vänster), saltsten i Augustenborgs centrala delar (höger) och ett gammalt pumphus intill dammen (nedre vänster).

4 Mål och skötselåtgärder

Den inledande beskrivningen baserar sig på de inventeringar som utförts i Augustenborg från 2005 2011 samt på fältbesök under 2017 och 2018. Indelningen i detta avsnitt (figur 5) följer svensk standard SS 199000:2014 och vegetations- och naturtyper beskrivs enligt *Vegetationstyper i Norden* (Påhlsson 1998) och *Natura 2000* (Naturvårdsverket 2018) där det är tillämpligt. All skötsel och anläggning ska ske i samråd med naturvårdsansvarig på Lomma kommun.

Figur 5 Skötselområden i Naturreservat Augustenborg. Områdena har olika karaktär och ska skötas enligt de specifika åtgärderna i skötselplanen.

4.1 SKÖTSELOMRÅDE 1A-C, SKOG OCH TRÄD

4.1.1 Skötselområde 1a, björk-/sälgskog – Beskrivning

Skötselområde 1a (figur 5 och 6) är med en yta på cirka 1,28 ha den största skogsytan i Augustenborg och kan beskrivas som björkskog av ört-typ (VIN 2.2.1.7). Området bär spår av rester från tiden som trädgårds-/fruktodling, två rader av tätt planterade grova hästkastanjer löper i norrgående riktning från gårdstomten i skogsdungens sydvästra hörn. Den östra raden med hästkastanjer utgör också östlig gräns för området och naturreservatet. Längs norra gränsen mot den högre belägna tomtmarken och längst i sydost längs slänten upp mot gårdstomten, står radplanterade grova, högvuxna popplar. I övrigt domineras detta område av sälk och vårtbjörk, och inslag av grova och/eller flerstammig sälgar är relativt stort. Områdets buskskikt domineras av vårtbjörk men har ett stort inslag av andra arter. Fältskikt utgörs av främst kirskaål, nejlikrot och träjon³³. Inslaget av rotvältor och död ved från exempelvis pil är stort. Vedlevande svampar såsom kantarellmussling och gelésvamp växer på detta substrat. Mossa förekommer fläckvis rikligt i bottenskiktet.

³³ *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott

Figur 6 Skötselområde 1a, björk-/sälgskog, med vy över yta i ost dominerad av grövre sälg, planterade rader av hästkastanj och vårtbjörk sommaren 2016 (höger), med inslag av död ved och trälevande svampar såsom kantarellmussling november 2017 (nedre vänster); samt vy över vårtbjörkdominerad yta sommaren 2016 (övre vänster).

4.1.2 Skötselområde 1b, björk-/sumpsnårskog – Beskrivning

Skötselområde 1b (figur 5) består av ytor på totalt 0,54 ha i centrala Augustenborg som huvudsakligen består av medelgrov vårtbjörk, sälg och enstaka pilar som växer i nord-sydligt löpande stråk med insprängda gläntor. Marken är påtagligt fuktig i norr och har bitvis sumpskogskaraktär. Området kan kategoriseras som björkskog av ört-typ (VIN 2.2.1.7) och sumpsnårskog av vide-ört-typ (VIN 2.2.5.1.). Buskskiktet är varierat, förutom trädskiktets arter förekommer även av trubbhagtorn, hassel³⁴ och fläder³⁵, samt gråvide³⁶ i fuktigare partier. Ytor med öppnare karaktär har ett tätare, gräsdominerat fältskikt med bland annat hundäxing, rödsvingel och inslag av småborre. I de fuktigare partierna dominerar fuktgynnade högväxta gräs och örter såsom vasstarr, älgört och rörflen³⁷. Här finns fläckvis även ett bottenskikt med bland annat spjutmossa.

4.1.3 Skötselområde 1c, klibbalskog – Beskrivning

Skötselområde 1c (figur 5 och 7) utgörs av en liten yta/dunge på omkring 0,29 ha sydväst om björk-/sumpsnårskogen som vegetationsmässigt kan beskrivas som en klibbalskog (VIN 2.2.4.3). Trädskiktet består av ett tätväxande ungt bestånd av klibbal och enstaka äldre, grova exemplar. Det täta buskskiktet består huvudsakligen av klibbal med inslag av fläder och trubbhagtorn, samt bitvis av grova exemplar av korgvide³⁸. Fältskiktet är trivalt och domineras av brännässla och nejlikrot.

³⁴ *Corylus avellana* L.

³⁵ *Sambucus nigra* L.

³⁶ *Salix cinerea* L.

³⁷ *Phalaris arundinacea* L.

³⁸ *Salix viminalis* L.

Figur 7 Skötselområde 1c, klibbalskog, här med vy över ett flertal av de yngre klibbalarna (övre vänster) och en större flerstammig klibbal (höger), samt vy västerut mot en tuvig gräsmark som övergår till den sydvästra ängen (nedre vänster), i oktober 2018.

4.1.4 Skötselområde 1a-c – Mål

Vegetationstyperna i skötselområdena 1a-b utgör övergångsstadier (Påhlsson 1998) och utan hävd och påverkan av invasiva arter är det troligt att torrare delar långsiktigt kommer att övergå i ek-/bokskog och att sumpigare delar kommer att övergå i askskog. Målet för dessa områden bör därför vara en naturlig succession driven av inhemsk flora och fauna med minimal påverkan av invasiva främmande arter. Förutsatt att de hydrologiska förhållandena är stabila kommer troligen vegetationstypen klibbalskog fortsättningsvis prägla område 1c. Eventuella stigar ska hållas fria från nedfallna grenar och stammar.

4.1.5 Skötselområde 1a-c – Åtgärder

För att förbättra förutsättningarna för groddjur och möjligheter för fladdermöss att utnyttja området för födosök krävs att man skapar tillräckligt stora gläntor, förslagsvis kring de sänkor/sumpmarker som periodvis står under vatten inom området. Detta skulle även gynna groddjur. För att ytterligare gynna biologisk mångfald kan utvalda träd försiktigt friställas och ondulerande (flikiga) bryn kan utvecklas eller nyskapas. Gläntor och brynmiljöer bevaras för att bibehålla förutsättningar för en omväxlande och artrik miljö. Vid gallringar och röjningar samt vid beskärning och fällning av träd så ska stam och grenverk lämnas som torraka/högstubbe/låga eller samlas ihop på plats som fauna-/fungadepå. Förekomsten av död ved ska kunna ökas genom veteranisering av vissa träd när så bedöms lämpligt. Död ved kan med fördel placeras i olika sollägen så att en del är solexponerade och en del är mer beskuggade. Träd och större grenar som faller över naturstigar och gångvägar dras ur vägen så pass att framkomligheten återställs.

För att förbättra tillgängligheten för besökare kan ett diskret nät av naturstigar anläggas. Anläggningen av stigar och gallring/röjningen kan utföras på ett sådant vis att stråk med gläntor skapas från söder till väster om de sänkor som tidvis står under vatten. Eventuell röjning av

vegetation för stigar kan på så vis kombineras med naturvårdsgallring och leda till förbättrad habitatkvalitet för groddjur och dessutom skapas bättre förutsättningar för fladdermöss. Holkar för fåglar och fladdermöss samt andra installationer som gynnar fauna såsom mulmholkar och insekshotell ska få uppföras enligt avsnitt 5.5. Utbredningen av invasiva främmande arter ska motverkas enligt avsnitt 5.7.3.

4.2 SKÖTSELOMRÅDE 2, ÄNG OCH BETESMARK

4.2.1 Skötselområde 2 – Beskrivning

Skötselområde 2 utgörs av de ängsmarker, gläntor och stråk (figur 5, 8) på totalt 1,30 ha som omgärdar och genomgår de skogliga områdena. I sydväst och norr finns högvuxna ängsmarker, varav den sydvästra är av buskbärande knylhavretyp (VIN 5.2.2.1). Huvuddelen av ängsmarkerna präglas år 2019 av igenväxning med buskar och småträd. Den västra ängsmarken karakteriseras av ett flertal relativt gamla och grova individer av trubbhagtorn. Även oxel är vanlig och enstaka större exemplar av tall³⁹ och vårtbjörk⁴⁰ förekommer. Karakteristiska högväxta buskar av harris⁴¹, växer längs gränsområdena i väst och syd. Fältskiktet i den sydvästra ängsmarken saknar märkbar gödselpåverkan. Typiska arterna för knylhavreängar såsom knylhavre, hundäxing⁴² och svartkämpar är vanligt förekommande. Andra vanligt förekommande arter i den västra ängsmarkens fältskikt är krissla, rödven⁴³, rödsvingel⁴⁴, vildmorot⁴⁵, äkta johannesört⁴⁶ och kråklöver⁴⁷. Skogsknipprot noterades i området 2011 (Artportalen 2018).

Det västra skogsområdet uppdelas av ängsstråk som löper rakt igenom området ungefär i en nordsydlig riktning. Delar bär spår av att ha använts för bete, bland annat finns en kvarlämnad saltsten. Stråken har tills ganska nyligen haft en betydligt öppnare karaktär. Stråken har inslag av hassel som troligtvis kommer försvinna om inte igenväxningen hindras. Dessa stråk har gräsdominerade fältskikt med bland annat hundäxing, rödsvingel och inslag av småborre. Den relativt sett högbelägna ängen söder om dammen är av relativt torr och lågvuxen hedkaraktär. Detta kan troligen förklaras genom att denna remsa ligger precis utanför det ursprungliga sand-/grustäktområdet. I slänten från torrängen ned mot dammen finns träd av körsbärsplommon⁴⁸ som ger stora mängder frukt.

³⁹ *Pinus sylvestris* L.

⁴⁰ *Betula pendula* Roth

⁴¹ *Cytisus scoparius* (L.) Link

⁴² *Dactylis glomerata* L.

⁴³ *Agrostis capillaris* L.

⁴⁴ *Festuca rubra* L.

⁴⁵ *Daucus carota* L.

⁴⁶ *Hypericum perforatum* L.

⁴⁷ *Potentilla palustris* (L.) Scop.

⁴⁸ *Prunus cerasifera* Ehrh.

Figur 8 Skötselområde 2, äng och betesmark, här med vy österut över högvuxen kvastginst i den nordvästra remsan i oktober 2018 (övre vänster), vy över den sydvästra ängsmarken i juli 2018 där igenväxningen i buskskiktet är påtaglig (höger) samt vy söderut över den relativt högbelägna och mer lågvuxna torrängen söder om dammen i juli 2018 (nedre vänster).

4.2.2 Skötselområde 2 – Mål

Ängar i Augustenborg hotas av igenväxning. Det finns en stor potential att ytterligare utveckla och förhöja områdets naturvärden genom insatser såsom försiktig röjning av buskskiktet och införande av årligt återkommande slåtter eller bete med till exempel får. På sikt kan de torrare gräsmarkerna längs södra kanten och söder om dammen eventuellt utvecklas till grässandhed. Eventuella stigar ska hållas fria från nedfallna grenar och stammar.

4.2.3 Skötselområde 2 – Åtgärd

De igenväxande ängsmarkerna är i behov av naturvårdsgallring och återkommande hävd (Lomma kommun 2018). Utvalda ytor runt om i Augustenborg bör därför initialt försiktigt gallras/röjas. Utvalda fristående träd och buskage och/eller grupper av träd och buskage sparas dock. Särskild prioritet bör läggas vid att öppna upp mark från söder till väster om dammen och eventuellt även kring periodvis vattentäckta sumpmarksytor. Slåtter (sensommar eller tidig höst, med bortföring av slaget material), naturvårdsbränning eller bete bör sedan utföras årligen för att på sikt reducera näringstillgången i marken, vilket i sin tur gynnar konkurrenskänsligare arter. Det viktigt att slåttarna görs ondulerande (flikigt) längs bryn är för att skapa lämbildande miljöer, då dessa är gynnsamma för insekter. Hela eller delar av detta område kan, i mån av behov, undantas från den årliga skötseln. Uppslag av vedartad vegetation ska motverkas enligt avsnitt 5.8.2, eventuellt med undantag av utvalda solitära träd och buskar. Utbredningen av invasiva främmande arter ska motverkas enligt avsnitt 5.7.3.

4.3 SKÖTSELOMRÅDE 3, SMÅVATTEN

4.3.1 Skötselområde 3 – Beskrivning

Skötselområde 3 (figur 5, 9) utgörs av en damm i Augustenborgs sydöstra del. Kring dammen växer grov sälg, vartbjörk, korgvide och hagtorn runt kanterna och grenar av korgvidet ligger långt ut över vattenytan.

4.3.2 Skötselområde 3 – Mål

Vegetationen syd till väst om dammen ska hållas relativt öppen med relativt sparsamt krontäcke för att säkerställa att tillräckligt med solljus når dammen, vilket gynnar djurlivet och i synnerhet groddjuren.

Figur 9 Skötselområde 3, småvatten, här med vy över dammen från juli 2016 (höger samt övre vänster) samt en vy ut över dammen från norra sidan med den högbelägna ängen längst bak i bild bakom slänten tagen i november 2017 (nedre vänster). Igenväxningen med hängande grenverk över dammen, och mängden död ved i dammen är påtaglig.

4.3.3 Skötselområde 4 – Åtgärd

Dammens vattenkvalitet bör undersökas vart 5:e år. Vattenledning som finns vid dammen ska undersökas och eventuellt avlägsnas. Vegetationen bör öppnas utifrån behov från till syd och väst om dammen för att släppa in mer solljus. Eventuellt kan hotade groddjur (ex. lökroda) planteras in om habitatet anses lämpligt och det gynnar den biologiska mångfalden. Utbredningen av invasiva främmande arter ska motverkas enligt avsnitt 5.7.3.

5 Anläggningar och allmän skötsel

All skötsel och anläggning ska ske i samråd med naturvårdsansvarig på Lomma kommun.

5.1 INFORMATIONSPLOTS, SKYLTA OCH MATERIAL

5.1.1 Informationsskyltar & pedagogiskt material

Informationen om området ska finnas tillgänglig vid områdets entré i norr (endast infart för fotgängare). Utöver övergripande naturreservatsskylt med text och karta kan det även finnas pedagogisk information om bland annat områdets naturtyper och typiska och karakteristiska arter samt övergripande information kommunens arbete. Informationsmaterialet ska hållas i gott skick och det ska vara aktuellt.

5.2 VÄGVISNING, TILLGÄNGLIGHET OCH PARKERING

5.2.1 Vägvisning

Utanför området kan det skyltas till naturreservatet från Österleden och från Skåneleden. Inom naturreservatet ska det skyltas sparsamt.

5.2.2 Tillgänglighet och parkering

Ingen parkering finns tillgänglig i direkt anslutning till naturreservatet. Bilburna besökare hänvisas till befintliga parkeringsmöjligheter i Borgebyområdet.

5.3 BÄNKAR, BORD, SÖPKÄRL OCH GRILLPLATSER

5.3.1 Bänkar och bord

Bänkar och bord inom naturreservatet kan tillkomma. Vid behov kan markytan under och inom någon meter från bänkar och bord samt en anslutningsgång klippas eller grusbeläggas. Negativ inverkan på biologiska värden ska minimeras.

5.3.2 Söpkärl

Söpkärl inom naturreservatet kan tillkomma. Vid behov kan markytan inom någon meter runt söpkärl klippas eller grusbeläggas. Negativ inverkan på biologiska värden ska minimeras.

5.4 NATURSTIGAR

Naturstigar kan tillkomma inom naturreservatet. I figur 5 ges förslag på möjliga stigdragningar, enbart vissa av de föreslagna stigarna bör anläggas för att ta hänsyn till och bevara den vilda karaktären och ostörda platser. Stigar kan med fördel för den biologiska mångfalden anläggas söder och väster om dammen och utvalda sumpmarksområden (se exempel i figur 5), då anläggningen av dessa bidrar till att öppna upp vegetationen en del. Stigar ska i utformning och skötsel vara anpassade för att främja tillgängligheten till fots. Naturstigar får ej helt hårdgöras. Vegetationen inom en meter från stigar kan hållas kortklippt. Vid behov, exempelvis vid igenväxning, kan försiktig och minimal röjning utföras för att frilägga stigar så pass att framkomlighet för besökare är tillräcklig.

5.5 HOLKAR FÖR FÅGLAR OCH ANNAN FAUNA

För att främja den biologiska mångfalden ska holkar/hotell för fladdermöss, fåglar och insekter/rygggradslösa djur kunna installeras. Dessa ska skötas och bytas ut vid behov för att upprätthålla funktionen som häckningsplats/boplats. Utformning och placering ska genomföras så att negativ inverkan på övriga biologiska värden minimeras.

5.6 FAUNA- OCH FUNGADEPÅER

Död ved bevaras inom området i form av torrakor, högstubbar, lågor och/eller fauna-/fungadepåer.

Vid slätter ska viss del av det slagna materialet placeras i högar. Fauna- och fungadepåer samt slätterhögar ska placeras på platser lämpliga för att gynna biologisk mångfald och om relevant även naturpedagogik.

5.7 ÅTERPLANTERING, IGENVÄXNING OCH INVASIVA ARTER

5.7.1 Återplantering

I första hand ska trädbestånd uppnå skötselplanens angivna mål genom naturlig förnygring och angiven skötsel. Om målbilden hotas på grund av förnygringsbrist får dock plantering eller sådd av inhemska ädellövträd samt bärande träd och buskar ske.

5.7.2 Igenväxning

För att gynna hög biologisk mångfald och rekreativa värden samt motverka igenväxning ska möjlighet finnas att försiktigt röja i de partier som markerats som ängs- och betesmark och i dessa röjda ytor ta upp årlig hävd i form av slätter och/eller bete.

5.7.3 Invasiva arter

Invasiva arter är olika organismer som har etablerat sig utanför sitt naturliga spridningsområde, omedvetet eller medvetet med mänsklig hjälp, som förr eller senare orsakar skada på ekosystemen. Områdets sårbarhet för invasiva arter kan komma att öka på grund av klimatförändringar. Arbetet med att utrota de arter som bedöms vara invasiva av Naturvårdsverket, Länsstyrelsen eller naturvårdsansvarig på Lomma kommun ska ske vid behov, om det ligger i linje med reservatets syfte. Bekämpningen av invasiva arter ska i första hand ske på mekanisk väg.

5.8 LEDNINGAR

Eon har ledningar som går i västostlig riktning in i Augustenborgs nordvästra gränsområde och löper vidare 5–10 m söder om en plåtlada i det stängslade containeruppställningsområdet i den nordvästra delen av Augustenborgsområdet, utanför naturreservatet. Efter den passerat söder om plåtladan så viker den av norrut och ansluter sedan till östra sidan av samma lada. Skanova har ledningar som går i västostlig riktning längs södra och norra sidan om Tegelbruksvägen precis norr om Augustenborg. Ledningen gör en avstickare ned till plåtladan i uppställningsområdet. En lakvattenledning eller dylikt med oklar status mynnar ut i dammens östra kant.

6 Dokumentation och uppföljning

Skötselplanen är giltig tills vidare gällande i planen angivna mål och riktlinjer för skötsel. Uppföljning och sammanställning av skötselåtgärder ska årligen utföras av den som utför de olika skötselåtgärderna till Lomma kommuns naturvårdsansvarige. Uppföljning av flora och fauna samt vegetationstyper utförs vid behov.

6.1 SAMMANSTÄLLNING AV UPPFÖLJNINGSAKTIVITER

Aktivitet	När	Ansvar och finansiering	Prioritet
Behovsbedömning gällande gallring, röjning, och/eller beskärning av träd, sly och buskar	Årligen	KS	Hög
Uppföljning av skötselmål samt eventuell revidering av skötsel och föreskrifter	Vart 5:e år	KS	Hög
Biologiska inventeringar	Vid behov	KS	Mellan
Vattenkvalitetsanalys i dammen	Anläggning / Vart 5:e år	KS	Mellan

7 Prioritering och ansvarsfördelning av åtgärder

7.1 SAMMANFATTNING AV PLANERADE ÅTGÄRDER

Åtgärd	När	Ansvar och finansiering	Prioritet
Skyltning och skötsel av reservatsinformation	I samband med reservatsbildandet samt vid behov	KS	Hög
Gallring/röjning/beskärning av sly och buskage i ängsmarkerna	Vintertid/Vid behov	KS	Hög
Slåtter av ängsmark, gläntor och stråk	Årligen/Vid behov	KS	Hög
Rensning av skräp	Vid behov	TN	Mellan
Installation av holkar till fåglar, fladdermöss och/eller insekter	Vid behov	KS	Mellan
Vattenledning vid dammen ska undersökas och eventuellt tas bort.	I samband med reservatsbildandet	KS	Mellan
Bekämpning av invasiva och skadliga arter	Vid behov	KS	Låg
Utveckling av infrastruktur för friluftsliv (ex. anläggning och skötsel gångar, papperskorgar och bänkar)	I samband med utveckling av Bjärreds vångar.	Uppdelning i samband med utveckling av Bjärreds vångar.	-

8 Bilagor

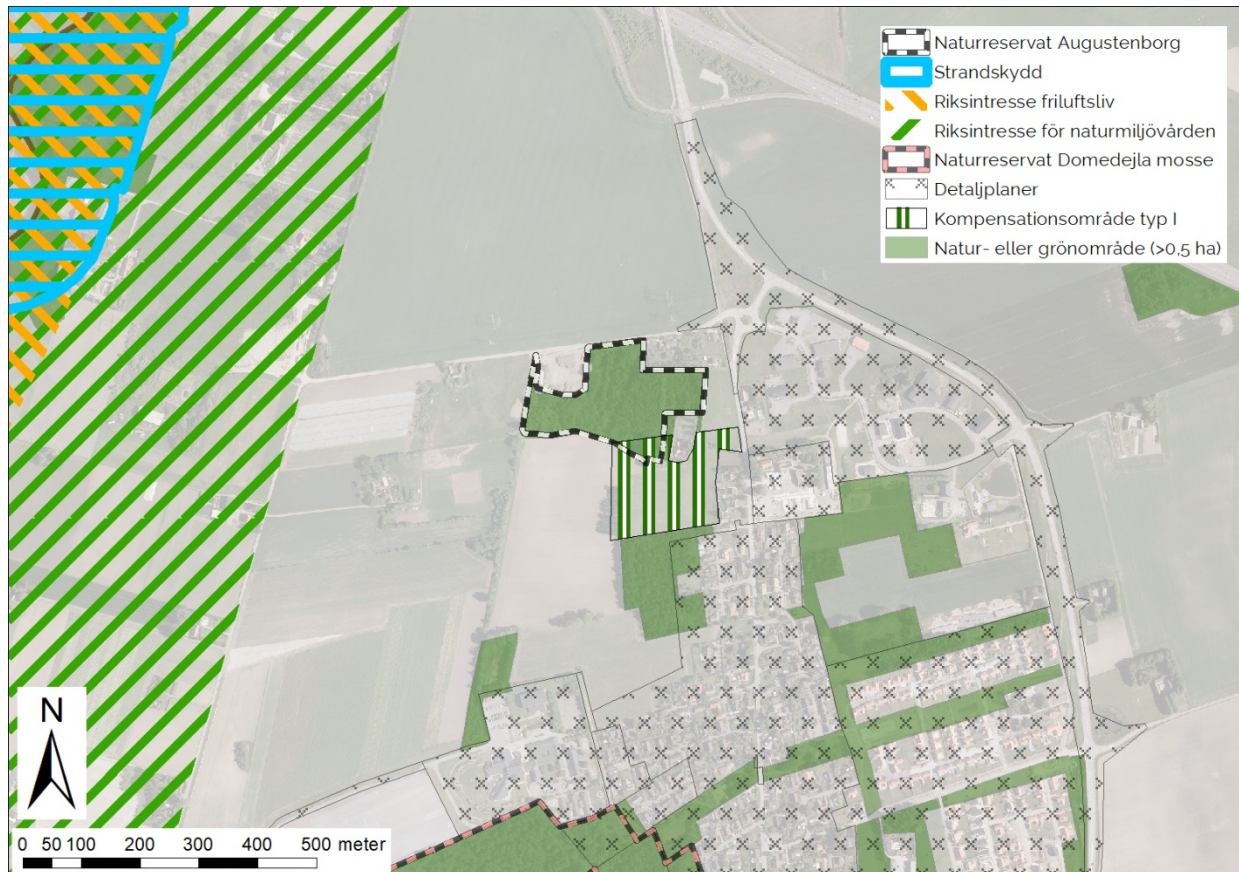
BILAGA 1 SAMMANHANG NATURSKYDD

9 Källor

- Artdatabanken (2018). Artfakta. URL: <https://artfakta.artdatabanken.se/> [Hämtad 2018-07-16]
- Artportalen (2018). Artportalen, rapportsystem för växter, djur och svampar. URL: <https://www.artportalen.se/> [Hämtad 2018-07-16]
- Gerell & Gerell (2018). Inventering av fladdermusfaunan inom grönområdet Augustenborg, Lomma kommun. Rapport 2018-08-02 av Naturvårdskonsult Gerell, på uppdrag av Lomma kommun.
- Karlin, C. J. (1931). SHM 19757a. - - ATA dnr 3054/1931. Riksantikvarieämbetet.
- Loman, J. (2018). Inventering av groddjur i Augustenborgsområdet våren 2018. Rapport juli 2018 av Rana Konsult, på uppdrag av Lomma kommun.
- Lomma kommun (2011a). Ortsanalys för Bjärred och Borgeby. Februari 2011.
- Lomma kommun (2011b). Översiktsplan 2010 för Lomma kommun. Antagen av kommunfullmäktige 2011-02-10.
- Lomma kommun (2014). Åtgärdsplan för naturreservatsbildning. Antagen av kommunstyrelsen 2014.
- Lomma kommun (2018). Naturmiljöprogram för Lomma kommun, 2018-2025, Del A - Mål och genomförande. Antaget av kommunfullmäktige 2018-04-19.
- Länsstyrelsen Skåne (2018). Länsstyrelsens WebbGIS. URL: <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Skane/Radgivning/> [Hämtad 2018-07-16]
- Naturvårdsverket (2012). Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd, Mål och åtgärder 2012—2016. Rapport 6496, april 2012.
- Naturvårdsverket (2018). Natura 2000 i Sverige. URL: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Natura-2000/> [Hämtad 2018-07-26]
- Pröjts, J. (2012). Inventering av groddjur i Lomma kommun – Resultat från nio lokaler 2012. Rapport 2012-06-29 av Ekologgruppen, på uppdrag av Lomma kommun.
- Påhlsson, L. (1998). Vegetationstyper i Norden. TemaNord 1998:510, Nordiska ministerrådet, Köpenhamn.
- Påhlsson, L. (1999). Markanvändningsformer och vegetationstyper i nordiska odlingslandskap. TemaNord 1999:555, Nordiska ministerrådet, Köpenhamn.
- Reuterskiöld, D. (2011). Augustenborgsområdet - Naturvärdesutredning med hänsynsrekommendationer. Rapport 2011-11-21 av Ekologgruppen i Landskrona AB, på uppdrag av Lomma kommun.
- Vattenatlas (2018). Vattenstrategiskt planeringsunderlag. Höje å och Kävlingeåns vattenråd URL: <https://vattenatlas.se/> [Hämtad 2018-07-19]

10 Bilaga 1

10.1 SAMMANHANG, NATURSKYDD

Bilaga 3. Gränsdragning för naturreservatet Augustenborg

Samrådsredogörelse gällande internremiss till nämnderna i Lomma kommun samt samråd med myndigheter och remiss till sakägare inför bildandet av "Naturreservat Augustenborg" i Lomma kommun

Förslag på föreskrifter, gränsdragning samt skötselplan gällande bildandet av naturreservat Augustenborg skickades den 18 juni 2020 på internremiss till Lomma kommuns (LK) nämnder till och med den 7 oktober 2020 och för samråd med berörda myndigheter samt på remiss med sakägare till och med 31 augusti 2020. Övriga som delgavs utskicket (se sändlista) är inte sakägare i juridisk mening men vi är intresserade av deras synpunkter på naturreservatsbildningen.

Sändlista

Utöver nedanstående mottagare av så placerades även information om remissen i postlådor till närmaste angränsande fastigheter.

Internremiss

Barn- och utbildningsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Miljö- och byggnadsnämnden
Socialnämnden
Tekniska nämnden

Myndigheter

Jordbruksverket
Naturvårdsverket
Riksantikvarieämbetet
Skogsstyrelsen
Sveriges geologiska undersökning
Trafikverket
Statens geotekniska institut

Sakägare

Wihlborgs Borgeby AB
Eon

Övriga intressenter

Bjärreds scoutkår
Entomologiska Sällskapet i Lund
Fastighetsägare Borgeby 9:11
Fastighetsägare Borgeby 1:1
Fastighetsägare Borgeby 15:32
Fastighetsägare Borgeby 15:39
Fastighetsägare Borgeby 15:40
Fastighetsägare Borgeby 15:85
Friluftsförbundet Bjerred-Lomma
Kävlingeåns vattenråd
Lunds botaniska förening
Naturskyddsföreningen Lomma-Bjärred
Puggehatten – Skånes mykologiska förening
Skånes ornitologiska förening

Översikt inkomna yttranden

Skrivelser som föranleder kommentar och ändringar

Internremiss

Miljö- och byggnadsnämnden

Övriga intressenter

Lunds botaniska förening

Naturskyddsföreningen i Lomma-Björred

Skrivelser som föranleder kommentar

Internremiss

Tekniska nämnden

Ekoförvaltning AB

Fastighetsägare Borgeby 15:85

Puggehatten Skånes mykologiska förening

Skrivelser som bifaller utan erinran

Internremiss

Barn- och utbildningsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Myndigheter

Länsstyrelsen i Skåne

Skogsstyrelsen

Sakägare

Wihlborgs Borgeby AB

Övriga intressenter

Fastighetsägare Borgeby 15:32

Samråd med Länsstyrelsen i Skåne

Då Länsstyrelsen Skåne är part i naturreservatsbildningen är de inte remissinstans men samråd har skett med Länsstyrelsen Skåne i enlighet förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länsstyrelsen gör bedömningen att området uppfyller miljöbalkens krav för att bilda naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen tillstyrker att naturreservatet bildas under förutsättning av att naturreservatet inte strider mot detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen, se 7 kap. 8 § MB.

Skrivelser som föranleder kommentar och ändringar

Internremiss

MILJÖ- och BYGGNADSNÄMNDEN

Miljö- och byggavdelningen ser positivt på att bilda naturreservat av området "Augustenborg".

Den ovanliga lökgrodan (*Pelobates fuscus*) har tidigare funnits i området (senast noterad 1990-tal) men missgynnats på grund av igenväxning. Den finns i närområdet, har noterats norr om Lödde å i Kävlinge kommun samt anläggande och restaurering av dammar och inplantering har nyligen skett vid Löddeåns mynning inom ett EU-finansierat LIFE-projekt. På grund av detta vill Miljö- och byggavdelningen understryka möjligheten att återinplantera lökgrodan även i Augustenborg och detta bör framhåvas tydligare inom ramen för skötselplanen och de åtgärder som planeras. Lökgroda

är känslig för igenväxning och korridoren till vattensamlingen bör eventuellt breddas jämfört med förslaget för att gynna vandring.

Föreskrifter

A.7 -det bör framgå att inplantering av till exempel groddjur får ske

A.9 -det bör förtydligas att skydds jakt är tillåten (även om det står under 8-föreskrifterna)

Svar: Att lökroda har funnits i närområdet anges i skötselplanens stycke 2.5.7, det har även förtydligats att arten finns norr om Lödde å. Det har lagts till i stycke 4.3.3 att hotade groddjur (ex. lökroda) eventuellt kan planteras in om habitatet anses lämpligt och det gynnar den biologiska mångfalden. I föreskrifterna har inplantering av groddjur lagts till i B-föreskrifterna (B6), som anger vilket intrång markägaren ska tåla, därmed rymms åtgärden inom undantagen till föreskrifterna om den utförs av eller i samråd med naturvårdsansvarig i Lomma kommun.

Övriga intressenter

LUNDS BOTANISKA FÖRENING

Undertecknad har på uppdrag av Lunds Botaniska Förening tagit del av handlingarna. Föreningen har inget att erinra mot förslaget att bilda naturreservatet och de föreskrifter och åtgärder som föreslås för att bevara och utveckla områdets biologiska mångfald.

Områdets botaniska värde är begränsat på grund av den igenväxning som skett de senaste decennierna. Flera av de mest solälskande arterna finns dock kvar (småborre, krissla, rödklint, piggstarr, etc) och dessa borde gynnas av en ordentlig utglesning av brynen och buskmarkema. Om underlaget är tillräckligt sandigt (vilket den tidigare täktverksamheten antyder) kan det också finnas en möjlighet att skapa en ny växtplats för de sandhedsarter som numera är begränsade till Borgebys vägkanter och gräsmattor (hedblomster, vittätel, etc). En utglesning av de risiga och skräpiga skogspartierna bör också ha positiva effekter, speciellt för områdets enda orkide (skogsknipprot), lundpartiet omedelbart norr om gården Augustenborg (där förvildade arter som vårstjärna, stornunneört och porslinshyacint finns i stora bestånd), och vegetationen i de fuktiga partierna. Öppnare och mer solexponerade strandpartier runt dammen skulle inte bara gynna floran utan också förbättra miljön för de groddjur som registrerats i området. Det är viktigt att bevaka förekommande expansiva arter (jätteloka, parkslide etc) så att dessa inte tar över när vegetationen glesas ut. Man kan ge fler exempel på kärlväxtarter än de som listas i Reuterskiölds inventering från 2011, till exempel skogsknipprot och ovan nämnda lundarter. Området ingick i Skånes flora-projektet (1985-2005) och i den uppföljande inventering som skedde 2007- 2015 (Millora-projektet). Dessa uppgifter finns tillgängliga i Artportalen och kan sökas ut med polygon-funktionen. I texten nämns förekomster av kvastginst, som syftar på släktet Cytisus. Bör preciseras till harris (Cytisus scoparius), den enda förekommande arten i området.

Svar: Arten harris har preciserats, och rödklint, piggstarr och skogsknipprot har lagts till bland noterade arter.

NATURSKYDDSFÖRENINGEN I LOMMA-BJÄRRED

Vi är tacksamma förr att kommunen skyddar de få orörda naturområden som ännu finns kvar i kommunen. Vi uppskattar också den fina skötselplan som upprättats och hoppas kunna förlägga några av våra kommande exkursioner till området.

Vi har dock följande kommentarer på planen:

1. Det är för många stigar för ett så pass litet område. Det ska ju ändå bli ett naturreservat och då måste vissa ytor vara långt från stigar m.m. så t.ex. rådjur kan hitta en ostörd viloplats.
2. Grillplatsen är något som vi anser kan utgå helt. Det finns redan andra grillplatser i och runt Bjärred som ligger bättre till, d.v.s. inte stör djurlivet på samma sätt som det skulle göra i detta relativt lilla område.
3. I texten på sidan 17 (i slutet) står följande: "En lakvattenledning eller dylikt med oklar status mynnar ut i dammens östra kant." Vi anser att detta måste undersökas noggrannare, så inte vattnet är så förorenat eller näringsrikt att det skadar växt- och djurlivet i dammen.

Svar: Det är förtydligat i skötselplanen (stycke 5.4) att enbart vissa av de föreslagna stigarna bör anläggas för att ta hänsyn till och bevara den vilda karaktären och ostörda platser. Anläggning av grillplats har tagits bort från B-föreskrifterna, och därmed från åtgärder som kan genomföras enligt undantagen till föreskrifter. Föreskrift C13 har ändrats till förbud mot att göra upp öppen eld, undantaget som tidigare fanns för särskild anvisad plats har tagits bort. Anläggning av grillplatser har även tagits bort från skötselplanen. Det har lagts till att vattenledning vid dammen ska undersökas och eventuellt tas bort.

Skrivelser som föranleder kommentar

Internremiss

TEKNISKA NÄMNDEN

Förslaget förefaller välarbetat, genomtänkt och pedagogiskt och följer samma mall som tidigare naturreservatsbildningar. Dokumenten är uppdelade i två separata delar, dels ett dokument med föreskrifter, dels ett dokument med skötselplan. Tekniska nämndens arbetsutskott har följande synpunkter på förslaget:

I skötselplanen anges inga åtgärder med Tekniska nämnden som huvudansvarig. Av texten i skötselplanen framgår att reservatsområdet idag är snårigt och svårt att ta sig fram i, utan gångstigar och därför inte så välbesökt i dagsläget.

Vidare framgår att "utveckling av infrastruktur för friluftsliv {ex. anläggningar och skötsel av gångar, papperskorgar och bänkar}" skall genomföras i samband med utvecklingen av Bjärreds vångar. I samband med denna utveckling ska ansvar och finansiering fördelas.

Det är alltså svårt att i dagsläget bedöma såväl när denna utveckling kommer att ske tidsmässigt som hur ansvar och finansiering kommer att fördelas.

Tekniska nämndens arbetsutskott har inga övriga synpunkter på förslaget.

Svar: I detta skede handlar naturreservatsbildningen om att säkra naturvärden, samt potentialen området har som besöksmål. Tillgängligheten är dock i dagsläget liten och anpassning för ökat besöksstryck är därmed beroende av framtida tätortsutveckling.

Övriga intressenter

EKOFÖRVALTNING AB

Vi förvaltar marken som gränsar till det kommande naturreservatet. Först undrar jag varför inte vi blivit kontaktade och fått information?

Det är alltid trevligt med nya naturreservat men vi noterar att inga parkeringsplatser eller annan angöring finns till naturreservatet. Vi har en väg som gränsar till naturreservatet i norr och tänker att det är lätt hänt att denna väg kommer att användas. Hur tänker ni här? Hur göra för att vår väg inte kommer att användas på ett felaktigt sätt?

Svar: Naturreservatsbildningen har i remissen skickats till myndigheter och sakägare. Övriga intressenter har även informerats om ärendet via kommunens hemsida samt via utskick till samtliga angränsande fastighetsägare, det har dock varit upp till fastighetsägare att informera eventuella arrendatorer. I detta skede handlar naturreservatsbildningen om att säkra naturvärdena, däribland potentialen området har som besöksmål. Tillgängligheten är dock i dagsläget liten och eventuellt ökat besöksstryck är beroende av eventuell framtida tätortsutveckling. Vägen ligger utanför naturreservatet och ingår därför inte i reservatsbildningsprocessen.

FASTIGHETSÄGARE BORGEBY 15:85

Jag äger gården Augustenborg, Norra Västkustvägen 75.

För 35 år sedan köpte jag och min dåvarande man Augustenborg av Whilborgs fastigheter. När tomten skulle styckas sa man att vi styckar den på 3000 m², istället för den egentliga trädgården, för kommunen har förköpsrätt på tomter över 3000 m². Man styckade på 3030 m² så kommunen hade förköpsrätt vilket fall som men godkände vårt köp. Whilborgs sa redan då att ni kan köpa till resten av den gamla tomten/trädgården om ni vill när processen med den övriga marken kommer i gång.

För ett antal år sedan tog jag och min dåvarande sambo kontakt med Whilborgs för att jag ville köpa till marken som tillhör den egentliga tomten. Whilborgs sa att det var helt ok men vi skulle samråda med kommunen. Vi tog kontakt med er, Thomas Håkansson, kommunalrådet, var ut till oss och tittade på vilka delar jag ville köpa till. De delar det gäller är en liten remsa utmed Norra Västkustvägen och en lite bredare remsa på andra sidan ner mot dammen och grustaget. Tomten dvs den ursprungliga trädgården till Augustenborg löper längs med kanten till det som tidigare var ett grustag. Kanten är nergrävd ca två meter. Jag ville också köpa loss vår infartsväg/allé som jag i dag har servitut på. Ni och Thomas Håkansson meddelade att det var ok med de långsgående bitarna men inte allén, servitutet skulle finnas kvar, om vägen skulle tas i bruk eller tas bort skulle vi ersättas med annan infartsväg från kommunen.

Således kontaktade jag Whilborgs och sa att vi fått ok från Lomma kommun och Thomas Håkansson att köpa till de bitar mark vi önskade förutom just allén. Whilborgs svarade att det fick vi gärna men rekommenderade att vi skulle vänta tills övrig avstyckning runt fastigheten skulle ske för att spara lite på lantmäterikostnaden. Jag tyckte det lät ok så jag har avvaktat.

Jag har inte något skriftligt på allt detta men antog att man på kommunen hade antecknat detta rent formellt och så även på Whilborgs.

När jag nu får brevet från Adam Bahr ser jag att ni i reservatet tagit med en del som tillhör den gamla trädgården dvs den del som ligger uppe på platån ner mot grustaget och dammen, väster ut.

Biten jag odlar på har jag avtal med Whilborgs /i sin tid Sten Jönsson/ om att vi får använda, den är inte med i reservatsbildningen. I alla år har vi hjälpt till med fällande av stora träd i riskzon, dvs stora popplar med hjälp av arborister och naturligtvis efter kontakt med Whilborgs, sågat upp och röjt på platådelen. Värnat våra grävlingar, rävar och rådjur mm.

Jag är därför tacksam om man från kommunens sida och så även från Whilborgs sida kommer ihåg det man en gång lovat. Förmodligen finns det en anteckning någonstans i arkiven.

Önskar därför att den smala remsa som tillhör Augustenborgs gamla trädgård som nu hamnat i naturreservatet får bli fri så jag kan köpa till den till resten av trädgården

Redan vid genomgången av översiktsplanen, den nu gällande(?), hade hela gården Augustenborg markerats som grönområde/reservat men vi påpekade detta och frågade då lite på skämt om man från Lomma kommun tänkte ta över skötseln av vår trädgård... det tänkte man inte och bad om ursäkt och sa att gränsen naturligtvis skulle ändras. Även då talade vi om att vi ämnade köpa till resten av trädgården. Jag har tillräckligt med mark men på båda långsidorna finns vegetation jag vill ha kvar i det som var den gamla trädgårdstomten.

Historia

Trädgårdstomten har en naturlig avgränsning genom ugröpning till grustaget. Augustenborg fick sitt namn av August Svensson som sålde grus ur grustaget som sedan blev en plommonodling med en damm som bevattnade de fröodlingar som Goddriche hade för Norrmansfröhandel. Huset jag bor i byggdes med hjälp av min morfar, min morfars far och mor arrenderade gården när den gamla mangårdsbyggnaden stod här, min mor arbetade som 10 årig på fröodlingen vid Augustenborg. I början av 1900 talet kom morfars föräldrar hit med familjen, de flyttade ner i på Löddesnäsvägen på 1920 talet, där föddes min mor och där föddes jag. 1995 köpte jag och min dåvarande man Augustenborg. Hela Borgeby har en typ av jord/mark som lämpar sig för odling av grönsaker, blommor och mindre grödor. I Borgeby har i början av 1900 talet funnits inte mindre än 16 yrkesverksamma odlare av grönsaker och blommor. Allt från de stora som Gyllin på Löddesnäs till Goddriche med Norrmans fröhandel i Lund och Malmö till Torsten Hansson, Ivan Möller, Frits Larsson och Evald Larsson med flera med flera. Alla arbetade i odling, handel eller tegelbruk så även min morfar, min mor, min far, min moster med flera med flera. Borgeby var en självförsörjande by med tre livsmedelsaffärer, bageri, skomakeri, länsman, slaktare, mölla och kvarn med mera.

Svar: Reservatsgränsen har i sydöstra hörnet av reservatsområdet reviderats enligt önskemål. Gällande övriga synpunkter så berör reservatsbildningen enbart frågor inom reservatsområdet.

PUGGEHATTEN SKÅNES MYKOLOGISKA FÖRENING

Puggehatten ser mycket positivt på, och tillstyrker, förslaget att göra Augustenborgs-området till naturreservat. Området är en viktig del i att bibehålla och nyskapa grönstråk i det trädtröna västskånska landskapet och har stor utvecklingspotential för många organismgrupper, inte minst svampar.

Puggehatten har i övrigt följande synpunkter på

- Skötselplanen - Vad vi kan bedöma så bör föreslagna mål för markanvändning och skötsel samt föreslagna åtgärder i huvudsak vara positiva även för områdets funga. Att den senare är i stort okänd förstärker emellertid önskemålet att en svampinventering behövs, innan större skötsel- eller restaureringsåtgärder sätts in.
- Tillgänglighet, parkering och informationsskyltar - Då området saknar egen P-plats är det viktigt att det finns tydlig information om området även vid de befintliga P-platser varifrån det går att nå reservatet.
- Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder - Med tanke på områdets framtida mykologiska potential och den förhållandevis dåliga kunskapen om fungan, är det önskvärt att det ges möjlighet till en inventering under en gynnsam säsong.

Svar: I detta skede handlar naturreservatsbildningen om att säkra naturvärden, samt potentialen området har som besöksmål. Tillgängligheten är dock i dagsläget liten och eventuellt ökat besöksstryck är beroende av eventuell framtida tätortsutveckling. Kommande eventuell tillfartsväg och parkering ligger utanför naturreservatet och ingår därför inte i reservatsbildningsprocessen.

Skrivelser som bifaller utan erinran

Internremiss

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Förvaltningen har ingenting att erinra mot förslaget till naturreservat Augustenborg.

Förvaltningen noterar att många områden omvandlats till naturreservat och bedömer att en sådan omvandling på ett bra sätt bibehåller kommunens naturvärden. Förvaltningen ser därför positivt på den reservatsbildning som föreslås.

Kommunens naturmiljöer används ofta i utbildningssyfte av såväl förskolan som grundskolan. Dessa områden används även för rekreation. Detta innebär att många av kommunens barn och ungdomar får ta del av kommunens naturvärden i sin vardag, men också att de kontinuerligt färdas till och från aktuella områden. När det gäller detta område bedömer förvaltningen dock inte att det kommer att användas i högre verksamhetsmässig omfattning.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Förvaltningen noterar att många områden omvandlats till naturreservat och bedömer att en sådan omvandling på ett bra sätt bibehåller kommunens naturvärden. Förvaltningen ser därför positivt på den reservatsbildning som föreslås.

Kommunens naturmiljöer används ofta i utbildningssyfte av såväl förskolan som grundskolan. Dessa områden används även för rekreation. Detta innebär att många av kommunens barn och ungdomar får ta del av kommunens naturvärden i sin vardag, men också att de kontinuerligt färdas till och från aktuella områden. När det gäller detta område bedömer förvaltningen dock inte att det kommer att användas i högre verksamhetsmässig omfattning.

I övrigt har förvaltningen ingenting att erinra mot förslaget till naturreservat Augustenborg.

Myndigheter

SKOGSSTYRELSEN

Skogsstyrelsen ser positivt på att naturreservatet bildas enligt remitterat förslag och tillstyrker bildandet i enlighet med remitterat förslag. Vi har inga ytterligare synpunkter på presenterat underlag och inte heller någon ytterligare information att tillföra som har bäring på detta.

Sakägare

Wihlborgs Borgeby AB

Att Lomma kommun väljer en strategi att kompensera naturresurser som försvinner vid exploatering är föredömligt men vi undrar om det kanske överkompenseras vilket kan ske på bekostnad av minskad resurseffektivitet. I norra delarna av Borgeby, strax väster om Norra Västkustvägen finns idag ett bostadsområde med en utbyggd infrastruktur i form av gator, teknisk försörjning mm längs bl a Ättehögsvägen och en avstickare västerut från Norra Västkustvägen. Att kunna bygga vidare på

Övriga intressenter

FASTIGHETSÄGARE BORGEBY 15:32

Det var trevligt att höra att ni planerar att bilda ett naturreservat i vår närhet. Vi har fastigheten Borgeby 15:32 som gränsar till området. Ägaren Wihlborgs har inte ägnat något intresse för området sedan de tog över ägandet från privat ägo. Vi flyttade hit 1974 och då fanns en fruktodling på en del av området.

Bland annat har jag för ca 25 år sedan bett Wihlborgs att toppa popplarna men ingen kände ansvar för området. Dessa popplar är nu över 40 m höga och stora grenar ramlar ner vid kraftig vind. Det är riskabelt att vistas nära då det blåser. Det blir också en stor mängd löv att samla ihop på höst och vår.

Området är vildvuxet och behöver röjas. Utöver detta så växer ett bestånd av Björnloka som borde utrotas om folk ska röra sig i området. Genom åren har jag varnat barn som leker här.

Området har mycket djurliv fasaner, rådjur, harar, räv och många olika fågelarter och dessa ska helst inte skrämmas bort så röjning bör ske med varsamhet.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Planeringsavdelningen

2021-12-08

Vår referens: Helena Björn
Direkttel: 040-6411052 Länsstyrelsen i Skåne
E-post: helena.bjorn@lomma.se
Diariernr: KS/KF 2017:341.410

Underrättelse av beslut enligt 7 kap. 4§ miljöbalken om bildande av kommunalt naturreservat, Augustenborg, Lomma kommun

Kommunfullmäktige i Lomma kommun har den 2 december 2021 beslutat, med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken, att bilda det kommunala naturreservatet "Augustenborg" samt att meddela föreskrifter för naturreservatet. En skötselplan har i enlighet med 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. upprättats i samband med naturreservatets bildande. Naturreservatet är 3,48 ha stort och omfattar del av Borgeby 15:38 (3,26 ha), del av Borgeby 15:14 (0,22 ha)

Beslutet och föreskrifter samt skötselplan bifogas underrättelsemejl men finns också tillgängligt hos aktförvarare på kommunen och på kommunens hemsida (www.lomma.se). Samrådsredogörelse gällande samråd bifogas och finns även tillgängligt hos kommunens aktförvarare.

Om du vill överklaga

Om ni vill överklaga Lomma kommuns beslut ska ni **skriva till** Länsstyrelsen i Skåne län, 205 15 Malmö. **Överklagandet ska dock skickas till Lomma kommun, 234 81 Lomma.**

Av överklagandet ska det framgå vilket beslut ni överklagar, ange diarienummer, och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras. Skrivelsen ska undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning bör ni skicka med detta.

Lomma kommun måste ha ert överklagande senast den **30 december 2021** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni kontakta Lomma kommun, 040-641 10 00 eller Länsstyrelsen i Skåne län 010-224 10 00.

Helena Björn
Miljöstrategiskt ansvarig